

För kännedom
Kommunfullmäktiges ledamöter
Partiernas gruppledare

Gällivare kommun
Kommunstyrelsen
Nämnderna

1. Styrelsens och nämndernas ansvarsutövande

1.1 Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutar om mål och riktlinjer för verksamheten samt fastställer nämndernas organisation och verksamhetsformer. Styrelsen skall leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över nämndernas och företagens verksamhet. Nämnderna skall inom sina områden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter samt utöva en tillräcklig intern kontroll över verksamheten.

Utgångspunkten för revisorernas årliga ansvarsprövning är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom *aktiva* beslut. För att kunna göra den slutliga revisionella bedömningen fordras även ett ställningstagande till hur uppdraget fullgjorts och till resultatet i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

1.2 Ansvarsutövande verksamhetsåret 2011

Vi har, i egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun, under verksamhetsåret 2011 valt att genomföra den övergripande granskningen av samtliga nämnders (inklusive kommunstyrelsen) ansvarsutövande genom att löpande under året följa nämndernas verksamhet bl a via protokollen och i samband med granskningen av delårsrapporten. Avslutningsvis har vi träffat kommunstyrelsen och de övriga nämnderna.

Träffarna har genomförts utifrån ett till nämnderna i förväg utskickat frågeunderlag och detta frågeunderlag har sedan använts i diskussionen med nämnderna. Vi har i diskussionerna även följt upp vidtagna åtgärder med anledning av de bedömningar och förslag vi lämnat i samband med tidigare genomförda fördjupningsgranskningar.

För år 2011 års verksamhet innebär detta att vi genomfört den årliga ansvarsutövande-granskningen med särskild inriktning på följande områden:

- Ledning, styrning och ekonomi
- Intern kontroll
- Investeringsverksamheten
- Upphandlingsverksamheten
- Uppföljning av revisorernas tidigare granskningar och synpunkter

Våra iakttagelser från ansvarsutövande-granskningen samt från träffarna med nämnderna avseende 2010 års verksamhet sammanfattas i föreliggande skrivelse. I slutet av respektive avsnitt nedan redovisas med kursiverad stil våra ställningstaganden och bedömningar.

I granskningen, liksom vid upprättandet av denna skrivelse, har vi biträttats av sakkunniga från PwC Kommunal Sektor.

Postadress	Telefon	Telefax	Bankgiro
Gällivare kommun 982 81 GÄLLIVARE	0970-180 00	0970-144 51	754-1576

2. Ledning, styrning och ekonomi

Kommunallagen fastställer att nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Nämndernas strategiska arbete och framförhållning är särskilt väsentlig i tider när det ekonomiska läget försämras. Detta för att klara ekonomin inom tilldelade ramar samtidigt som de uppsatta verksamhetsmålen för kvalitet m m också ska nås.

Under 2010-2011 har kommunrevisionen granskat huruvida styrmodellen med balanserad **styrning/styrkort** tillämpas på ett ändamålsenligt sätt av styrelsen och nämnderna. Vår granskning visade bl a på ett antal utvecklingsområden.

2.1 Resultat och bedömning

Kommunstyrelsen: Styrelsen bryter ned Kf:s styrkort till sitt eget styrkort med mål och aktiviteter. Styrkortet utgår från de fem perspektiv som kommunen beslutat att särskilt följa och mäta utvecklingen inom; ekonomi, medborgare, intern effektivitet etc. Ks upplever i sammanhanget ingen oklarhet mellan Kf:s styrkort och Kf:s mål för god ekonomisk hushållning utan snarare att de kompletterar varandra

Ks anser att man kommit en bra bit på väg i arbetet med styrkortet. Exempelvis har antalet mål minskats ned och ett större fokus finns på att målen ska vara mätbara men samtidigt påpekas att modellen med balanserad styrning behöver utvecklas ytterligare en del. Vidare diskuteras vilka förutsättningar styrkortsmodellen har att täcka in alla delverksamheter och dessas behov av uppföljningsbara mål på olika nivåer.

Kommunen ligger mycket väl till i externa bedömningar av kommunernas ekonomi, och 2011 ger ett överskott i förhållande till budget samtidigt som alla lån nu är fullt betalda. De problem som finns rör borgensåtaganden till värmeverket, underhållsbrister inom TOP bostäder samt fortsatt minskad befolkning.

För 2012 ser Ks ingen risk för att balanskravet inte kommer att nås, eventuellt dock med nyttjande av s k särskilda skäl kopplade till samhällsomvandlingen. Det finns vidare vissa strukturella ekonomiska frågor kopplade till socialnämnden som måste hanteras under 2012.

BUoK-nämnden: Nämnden har en verksamhetsplanering i vilken Kf:s strategier t ex attraktivt samhälle bryts ned till egna mål och aktiviteter inom ramen för styrkortsmodellen. Nämnden har vid konstruktionen av sitt styrkort utgått från Kf:s övergripande mål som ger en ram inom vilken nämnden måste befinna sig. 2011 har nämnden 22 mål och för 2012 planeras 21 mål. Från början låg nämnden på 42 mål vilket upplevdes som alltför många.

Det finns en särskild punkt på varje nämndsmöte ”Ärendeuppföljning” där särskilda frågor/ärenden löpande följs upp inkl uppföljning av projekt. Diskussioner pågår om att ta fram ett uppföljningsdokument som medger än mer tydlig uppföljning vid varje nämnd.

Nämndens budget är till mycket stor del (minst 90 %) bundna kostnader. Under 2011 har kostnaderna för barn med särskilda behov ökat med 2,4 mnkr vilket är den främsta anledningen till det köpstopp som infördes under hösten i verksamheterna. Prognosen för helåret ligger på minus 2,9 mnkr köpstoppets ev effekter oaktat.

Nämnden upplever att man inte får budget utifrån tendensen till ständigt ökande behov hos barnen. Nämnden avser lägga ett uppdrag till förvaltningen att se över skolorganisationen för att kunna hantera detta så att barnen får en så bra skolgång som möjligt. En så effektiv skolstruktur som möjligt är därvid väsentlig, men också för att hålla nere kostnaderna.

Vidare behövs kompetensutveckling för personalen att ta hand om barn som tidigare ofta fanns i särskolan men som numer går i den vanliga skolan.

Soc-nämnden: Följer Kf:s verksamhetsmål och styrkort när nämnden sätter sina mål t ex minskad sjukfrånvaro, fler heltider m m. Någon fullständig överensstämmelse finns dock inte mellan fullmäktiges och nämndens mål. Det finns vidare en viss oklarhet om nämnden ska utgå både från Kf:s och Ks mål när man formar sitt styrkort. Exempelvis Kf:s mål om samhällsplanering har lett till viss diskussion där nämnden först såg det som ett Ks-ansvar men sedan såg det också som ett ansvar för socialnämnden att arbeta med frågan.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker på flera olika sätt, t ex via KPB (kostnad per brukare), OBM (omvårdnadsbehovsmätning) och genom traditionella ekonomiska uppföljningar. Verksamhetsutvecklaren återrapporterar utifrån de fastlagda målen. Inför framtiden finns ett behov av att förvaltningens handlingsplan tas tidigare än förut (senast månadsskiftet nov-dec) för att den ska hinna brytas ned ut i verksamheterna. Samtidigt får inte systemet bli ”för teknokratiskt”. Fortsättningsvis kommer nämnden också ha en årsplanering för vad som ska tas upp på olika nämndsmöten, temamöten m m.

Socn avgav inget yttrande över revisionens granskning av balanserad styrning utifrån att nämnden tycker att systemet fungerar i deras verksamhet samt att det finns nationella riktlinjer m m som i mycket styr det praktiska arbetet.

Socn räknar med att klara budgeten för 2011. För kommande år ser nämnden att de boende blir alltmer vårdkrävande vilket kommer att kräva mer resurser. Samtidigt är det viktigt med strategier som t ex att utöka hemtjänsten.

Länsstyrelsen har vitesförelagt kommunen med belopp upp till 1,5 mnkr avseende ej verkställda gynnande beslut men efter överklaganden har beloppen sänkts samtidigt som nya krav också har inkommit vilka kommunen ska lämna yttrande över. För perioden från 2010 och fram till juni 2011 räknar nämnden med att det tillkommer fler ärenden som kan medföra vitesförelägganden. Sammantaget kan det komma att handla om stora vitesbelopp i slutänden. Nämnden avser att gå vidare med dessa ärenden till fullmäktige för kostnadstäckning, när det blir ”skarpt läge”.

MoB-nämnden: Nämnden utgår från Kf:s styrkort och har omsatt detta i handlingsplaner. Har kunnat uppfylla eller är på väg att uppfylla 8 av 9 mål. För 2012 ska nämnden också, utöver sitt styrkort, lägga fast en verksamhetsplan.

MoBn upplever att man har kommit längst i kommunen med modellen för balanserad styrning och är nu nere på individnivå med målarbetet. Uppföljning har skett tertialvis till nämnden och förvaltningen följer upp varje kvartal. Nämnden upplever att uppföljningen är mycket bra och att målarbetet överhuvudtaget underlättar det politiska arbetet.

Nämnden har fortfarande inte budgetansvaret för verksamheten utan endast för den politiska verksamheten. Följer dock verksamhetsbudgeten och hur ekonomin utvecklas under året.

SoT-nämnden: Nämnden har infört en tydligare ärendeuppföljning och månadsrapportering. Det finns dock en fortsatt utmaning i att bryta ner fullmäktiges mål till SoT-nämnden. Nämndens ambition för det kommande året är därför att styrkortet ska bli tydligare och därigenom mer mätbart.

Nämnden har med anledning av revisorernas granskning redovisat till kommunstyrelsen hur nämnden arbetar med balanserad styrning.

Vidare menar nämnden att man måste bli bättre på att återkoppla till kommunstyrelsen och fullmäktige vilka behov verksamheten har och vilka konsekvenser som ev besparingar ger. Nämnden kommer konkret att beskriva arbetsuppgifter i måttet arbetstimmar och därigenom synliggöra vad som kan och måste prioriteras utifrån tillgängliga resurser. Kommunen har exempelvis under en för lång tid haft eftersatt underhåll inom VA-verksamheten.

Öfm-nämnden: Nämnden har inte börjat med styrkort än men ska göra det till 2012 och där kommer bl a ingå att effektivisera och snabba upp granskningarna av årsrapporterna. Vidare har nämnden träffat Soc och ska ha en träff med SoT utifrån beröringspunkter verksamheterna emellan. Viktigt är att tydliggöra vilka skyldigheter godemän har utifrån de behov som t ex soc kan se hos huvudmännen. En tydlighet i detta utgör också grund för vilka arvoden som ska utgå till godemännen. SKL har gett ut ett cirkulär som vägledning i detta. Nämnden har också haft en träff med godemän och förvaltare, och ska inom kort ha en träff till.

Tjänstemännen ser det som positivt med nämnd jämfört med en enskild överförmyndare; fler ögon och synpunkter på ärenden.

Vi ser som revisorer positivt på att nämnderna i stort klarar ekonomin förhållandevis bra och har en återkommande uppföljning av både ekonomi och verksamhetsmål under året. Vi noterar dock att arbetet med styrkortsmodellen behöver vidareutvecklas och förfinas samt bedömer att detta arbete bör prioriteras för 2012.

3. Intern kontroll

Bakgrund: Det primära syftet med intern kontroll är att uppdraget från fullmäktige fullgörs i enlighet med fastställda mål, riktlinjer och andra beslut och att det sker på ett säkert sätt. Nämnderna ska enligt kommunallagen se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Styrelsen har därtill ett övergripande ansvar för kommunens arbete med intern kontroll. Noteras bör också att kommunstyrelsen har ett särskilt uppdrag genom uppsiktsplikten över nämnder och kommunal företag.

Intern kontroll kan övergripande definieras som en process, där såväl den politiska som den professionella ledningen samt övrig personal samverkar, vilken utformas för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå följande mål:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

3.1 Resultat och bedömning

Kommunstyrelsen: Ang uppsiktsplikten noteras att Ks ledning träffar alla nämnds-ordföranden regelbundet, samt att förvaltningscheferna kallas in till Ks varje månad. Två gånger per år kallas vidare både ordförande och förvaltningschefer till Ks för en särskild verksamhetsuppföljning. Ks är också särskilt uppmärksamma på de ekonomiska konsekvenser som finns kopplat till såväl Socn:s och BuoKn:s verksamheter.

Rapporteringen från TOP fungerar mycket bra medan det inte har fungerat på samma sätt från värmeverket. Åtgärder är dock nyligen vidtagna och värmeverket uppges vara på väg att anpassa sig till de krav som Ks har.

Vidare ska en systematik i internkontrollarbetet arbetas fram och då kommer internkontrollplan för kommunstyrelsen också att tas fram.

BUoK-nämnden: Nämndens ledamöter gör kontinuerligt besök i verksamheterna. Nämnden i sin helhet gör dock inga skolbesök som skedde tidigare (före förra mandatperioden).

Någon internkontrollplan finns inte men i samband med revideringen av styrkortet har frågan aktualiserats. Nämnden anser generellt att kontrollmiljön är god. Tydlig ansvarsfördelning och öppna diskussioner finns. Riskbedömningar etc görs inom arbetsmiljöområdet. Analyser har gjorts av vilka ämnen som eleverna har svårast för när det gäller att nå gymnasiebehörighet, och avsikten är att följa detta ända ned till lärnivå.

Nämnden ser problem med att man saknar egna utredningsresurser, vilket blir särskilt påtagligt nu när rektorernas arbetsuppgifter utökats och dessa därmed inte kan tas i anspråk för olika former av utredningar. Utredarna på nämnd&utredning uppges inte vara tillräckligt kompetenta inom skolområdet för att klara alla de behov som nämnden har.

Soc-nämnden: Överlag upplever nämnden att det fungerar väl med kontrollmiljö och förutsättningar för intern kontroll. Nämnden har särskild kontroll på äldreomsorgen och dess kostnadsutveckling för att snabbt kunna sätta in åtgärder om behov uppstår. På motsvarande sätt har nämnden begärt en handlingsplan för de ökande LSS-kostnaderna.

Nämnden har flera system som innehåller avvikelserapportering och riskanalyser. Exempelvis görs kontinuerligt Lex Sarah-anmälningar, vilket nämnden tycker är bra. Vidare håller genomförandeplaner på att tas fram. Något som i ”Öppna jämförelser” gett kommunen låga poäng tidigare.

Den stora grupp unga som ingen (kommun, landsting, LKF etc) har koll på, liksom den grupp elever som inte är behöriga för gymnasiet utgör riskgrupper. Risken är stor att dessa personer får behov av insatser från det sociala. Noteras i sammanhanget görs att försörjningsenheten inte finns lokaliserad på socialförvaltningen vilket nämnden upplever som en brist och har krävt en utredning av.

Behov finns att mellan skolan och sociala diskutera gränssnittet avseende ansvaret för barn med särskilda behov och ett gemensamt möte om detta planeras också.

MoB-nämnden: Tillsynsplaner finns som följs upp varje kvartal.

De av fullmäktige satta tidsgränserna för handläggning och anpassning till nya PBL:s handläggningskrav klarar nämnden i mer än 9 av 10 fall. Sena beslut beror oftast på att den sökandes handlingar inte är fulständiga och kräver komplettering.

I styrkortet fanns tidigare mätning av kundnöjdhet men detta ingår inte i 2011 års styrkort. Nämnden diskuterar dock att under 2012 gå ut med en kundenkät.

Det fungerar bra med roll- och ansvarsfördelning. Beredskap finns också för snabba beslut och nämnden får återkoppling och information samt att det alltid ligger med i handlingarna till nämnden vilka delegationsbeslut som är fattade. Som regel får nämnden information om ärenden som kan kräva snabba beslut och kan ge ordf delegation att ta beslut.

Fortfarande finns tendenser till ”påtryckningar” från andra håll när det gäller MoBn:s ansvarsområde. Dialogen har dock blivit bättre sedan förra året.

Angående risker lyfter nämnden fram att verksamheten är kort om personal och sårbar vid sjukdomar. Vidare finns en övrig att hantera större mängd byggnationer. En helt ny och större organisation för att klara av att hantera behoven kopplade till samhällsomvandlingen skulle därför behövas.

Den nuvarande organisationen är byggd för att förvalta en fix nivå och beredskap saknas för att klara den expansion som nu ska ske. En utredning avseende organisationen lär dock pågå, och nämnden efterlyser en särskild samhällsplaneringsavdelning/motsv.

SoT-nämnden: Det finns en internkontrollplan för hela förvaltningen och det finns en särskild för AMA. Dock skulle dessa enligt nämnden kunna revideras och anpassas ytterligare. Här menar nämnden framförallt frågor av karaktären varför vissa aktiviteter ska ligga i planen och på vilket sätt roll- och ansvarsfördelning kan tydliggöras ytterligare. Snabbare handläggningstider (service) till medborgarna kommer vidare att vara ett prioriterat område under 2012.

Nämnden anser att kontrollmiljön inte är säkerställd fullt ut. Tydlighet i organisation och ansvarsfördelning är de områden som nämnden framförallt behöver jobba vidare med.

Även uppföljningsdelen känner nämnden behov av att utveckla ytterligare. Avsaknaden av en fullt ut fungerande uppföljning medför att nämndens möjligheter att inringa och eliminera risker inte är helt tillfredsställande för närvarande.

Öfm-nämnden: Nämnden har stramat upp vissa rutiner bl a ang årsrapporterna, sett över delegationerna, m m. Politikerna i nämnden har också gått utbildningar och ser fortsatta utbildningsbehov.

Nämnden granskar enligt gällande lagkrav lämpligheten hos de som blir aktuella som godemän. Via årsräkningarna granskas befintliga godemäns insatser samt därutöver sker en viss löpande tillsyn på förekommen anledning.

Länsstyrelsens inspektion senast visade inte på något särskilt utan mest bara på vissa administrativa missar och rutiner som borde utvecklas.

För den enskilde finns dock risker att denne lider förluster (rättsförluster eller ekonomiska förluster) om nämndens löpande tillsyn inte fungerar bra.

Risker finns för nämnden när det gäller rådgivning till ställföreträdare som senare kan föranleda skadeståndsanspråk. Vidare viktigt se över de arvodesräkningar som inkommer. För ställföreträdarna finns slutligen risker för den personliga säkerheten.

Vi bedömer att styrelsen och nämnderna i väsentlig utsträckning bedriver ett tillfredsställande internkontrollarbete. Flera av nämnderna har dock behov av att vidareutveckla sina system och rutiner för internkontroll utifrån dess betydelse för en säker och effektiv verksamhet.

Det pågående utvecklingsarbetet för en enhetlig styrmodell för likartad tillämpning av Ks och samtliga nämnder, ser vi som en viktig förutsättning för att i ett längre perspektiv säkra den interna kontrollen

4. Investeringsverksamheten

Bakgrund: Kommunrevisionen har under året granskat om Service- och tekniknämndens styrning av projektet för anläggning av ny skytteanläggning var ändamålsenlig och hade hanterats med tillräcklig intern kontroll. Med anledning av de brister när det gäller styrningen och uppföljningen av investeringsverksamheten som denna granskning visade på såg revisorerna ett behov av att diskutera även hur styrelsen och övriga nämnder hanterar sina investeringar.

4.1 Resultat och bedömning

Kommunstyrelsen: I budgetprocessen finns klara riktlinjer för investeringsäskanden, kalkyler etc. Det åligger nämnderna att följa upp sina investeringar medan Ks begär särskilda rapporter avseende vissa projekt som skidstadion, flygplatsen, nytt äldreboende m fl. Ks har få och små investeringar i sin egen verksamhet och ser därför inte detta som ett egentligt riskområde för egen del.

Det är enligt Ks oklart om arbetet med ett konkret regelverk för hantering och uppföljning av investering har påbörjats än, men det ska tas fram ett sådant. När det gäller lokaler finns dock en detaljerad styrmodell som lokalstyrgruppen har att följa.

BUoK-nämnden: Nämnden är generellt kritisk till hur investeringsverksamheten styrs i kommunen. Styrdokument och rutiner saknas för investeringar i kommunen. De stora investeringar som rör skolan (Tallbacka t ex) sker under SoT-nämnden. Vidare är det oklart vem som är beställare och hur BUoK-nämndens synpunkter ska tas tillvara för Tallbacka-investeringen. Det saknas också en utpekad projektledare i kommunen utöver anlitad konsult, det finns dock en arbetsgrupp där rektorerna ingår.

Vidare påpekas att ansvarsfördelning och spelregler när det gäller fastighetsfrågor i kommunen innehåller många oklarheter och att behov finns av en översyn av detta.

Soc-nämnden: Större projekt som byggnationer hanteras inte av nämnden utan endast upphandling av leasingbilar och ett antal små investeringar. Under 2012 planeras en investering i nytt datasystem. Investeringar i inventarier finns det en rambudget på, cirka 800 tkr/år, och den ramen förbrukas varje år.

MoB-nämnden: Nämnden har bara mycket små investeringar och budgeten för dessa ligger under Ks. Beslut att äska investeringsmedel för 2012 (luftmätningstrustning) ska ha fattats men något konkret beslut (handling) har nämnden vid tidpunkten för mötet med revisionen inte fått. Nämnden efterlyser i sammanhanget en bättre process för beslutsexpediering internt i kommunen så att planering utifrån fattade beslut kan inledas i god tid.

SoT-nämnden: Det ska nu avläggas rapport kontinuerligt till nämnden för varje pågående investeringsprojekt. Tydligare ansvarsfördelning för beslutsfattande har också införts. Angående organisation av investeringsverksamheten anser nämnden sig ha en utvecklingspotential ur internkontrollsynpunkt. För mycket ansvar ligger exempelvis på avd-chefen för GVA. Under hösten 2011 fanns vidare två provanställda projektledare vilket med nuvarande arbetsfördelning inte är tillräckligt.

Vi noterar att vissa åtgärder har vidtagits sedan vår granskning av investeringsverksamheten 2010-2011. Vår uppföljning visar dock att styrelsen och nämnderna inte i tillräcklig grad har tagit till sig av de synpunkter om brister i styrningen av investeringsverksamheten som framkom i granskningen. Vi bedömer därför att uppenbara behov fortfarande föreligger av att utveckla system och rutiner för kontinuerlig uppföljning och styrning av investeringsprojekt.

5. Upphandlingsverksamheten

Bakgrund: Kommunrevisionen har under året granskat om kommunen har en ändamålsenlig verksamhet för offentlig upphandling samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen visade på ett antal utvecklingsområden samt indikerade en bristande köptrohet mot de ramavtal som har upprättats med upphandlade leverantörer.

5.1 Resultat och bedömning

Kommunstyrelsen: Vid upphandlingar tillämpas antagna regelverk men problem finns med köptroheten mot upprättade avtal.

Ett arbete med att tydliggöra vad som gäller, vilka befogenheter som finns etc har genomförts med anledning av revisorernas granskning. Kommunen arbetar också med ett projekt som ska tydliggöra vilka som kan avropa mot avtal/göra inköp, och tänker vidare på sikt skaffa ett IT-verktyg för e-handel som bedöms komma att i stor utsträckning begränsa impulsköp och liknande.

BUoK-nämnden: Nämnden förlitar sig till upphandlingsenheten vid upphandlingar och utgår ifrån att verksamheterna följer de avtal som upphandlats. Skälet till avsteg sker från tecknade ramavtal är ofta att man får lägre priser på andra håll. Vidare upplevs ramavtalslistan svåröverskådlig och i behov av att populariseras.

Soc-nämnden: Förvaltningen har fått i uppdrag av nämnden att inkomma med en åtgärdsplan för att komma tillrätta med de brister som revisionen visat på.

MoB-nämnden: Följer kommunens ramavtal för de områden där det finns avtal. I övrigt direktupphandlas utifrån de behov av speciell utrustning och experthjälp som det finns behov av. Det är viss laboratorieutrustning samt viss typ av expertkompetens främst av teknisk karaktär som MoB har behov, och som kommunen saknar ramavtal för.

SoT-nämnden: Nämnden upplever att upphandling sker i enlighet med LOU. Lapplands kommunalförbund bistår även med expertis i många upphandlingsfrågor.

När det gäller köptrohet finns utvecklingspotential för nämnden, eller eegntligen för hela kommunen enligt nämnden. Nämnden genomför dock inte någon särskild uppföljning och kontroll av köptroheten.

Vi noterar att vissa åtgärder har vidtagits sedan vår granskning av upphandlingsverksamheten 2011. Vi bedömer dock att styrelsen och nämnderna måste intensifiera sitt arbete för att komma tillrätta med de brister som framkom i granskningen. Detta särskilt när det gäller kontroll av avtalsefterlevnad och köptrohet mot tecknade avtal.

6. Uppföljning av tidigare granskningar

1. **Till BUoK-nämnden:** Revisionen har under 2010 granskat om BUoK-nämndens verksamhet avseende arbetet för barn och ungdomar med ADHD är ändamålsenligt sett ur ett genusperspektiv. Granskningen visade att nämnden inte till fullo bedriver verksamheten avseende barn och ungdomar med ADHD ändamålsenligt ur ett genusperspektiv. Vi bedömde vidare att organisationen inte till alla delar är ändamålsenlig.

Mot bakgrund av granskningens resultat lämnades därför bl a följande förslag:

- processen med omorganisationen av Elevhälsan påskyndas där satsning på en noggrann implementering utgör en viktig del
- en strukturerad uppföljning och kontroll genomförs avseende hur många barn/elever som har eller misstänks ha ADHD
- satsning görs i större utsträckning på kompetensutveckling kopplat till flickor med ADHD/ADD och ADD-problematik generellt

Frågor:

- Vilka åtgärder har sedan dess vidtagits/planeras med anledning av revisionens granskningar av arbete för barn med ADHD?

Svar:

Elevhälsan har fått i uppdrag att följa upp revisorernas synpunkter men nämnden har ännu inte fått någon återrapportering av detta uppdrag.

Vi noterar att vissa åtgärder har vidtagits sedan vår granskning men att ytterligare utvecklingsarbete fortfarande krävs.

2. **Till BUoKn:** Vi har under 2009 granskat om BUoK-nämndens verksamhet avseende lärarnas arbetstidsbestämmelser bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt samt om styrbarheten är tillräcklig. Granskningen visade att nämnden inte i alla avseenden bedrev verksamheten avseende tillämpningen av lärarnas arbetstidsbestämmelser på ett ändamålsenligt och effektivt sätt samt att styrbarheten behövde utvecklas. Ett antal rekommendationer och förslag lämnades med anledning av granskningens resultat.

Frågor:

- Vilka diskussioner och beslut i nämnden har granskningen föranlett?
- Vilka konkreta uppdrag/åtgärder har vidtagits eller planeras?

Svar:

Svar på granskningen av lärarnas arbetstider har inte inkommit till revisorerna från nämnden men enligt förvaltningschefen har frågan diskuterats i samband med resursfördelning och budgetarbete liksom att den delvis ligger till grund för uppdraget om skolorganisation/-struktur. Vidare har granskningen bidragit i den diskussion som förts om ev intraprenader.

Vi noterar att vår granskning har behandlats på tjänstemannanivå men inte närmare på nämndsnivå samt att ytterligare utvecklingsarbete krävs.

3. **Till Ks:** Kommunrevisionen har under 2010 översiktligt granskat kommunens framförhållning inom den fysiska planeringen. Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen var att kommunens framförhållning är begränsad.

Frågor:

- Vilka åtgärder har vidtagits eller planeras avseende den fysiska planeringen generellt och markförvärv specifikt?

Svar:

- För närvarande fokuseras framförallt på samarbetsavtal med LKAB som förhoppningsvis kan behandlas av Kf under första kvartalet 2012. Anpassningar av organisationen är vidare svåra att göra innan avtalet och betalningsansvaret är klarlagt
- TOP har inga egentliga direktiv från Ks om vad som ska byggas utan de fattar sina beslut självständigt. Om Ks gav direktiv så skulle TOP kunna kräva förlustgarantier från kommunen. Samtidigt som byggnationer sker och är på gång på flera håll från privata fastighetsägare. Något som TOP bevakar, bedömer behov och agerar utifrån med ett försiktighetsperspektiv i botten

- En övergripande plan för vilka markområden som kan vara lämpliga för exploatering håller på att tas fram utan att någon ny FÖP krävs. Kf har i juni ändrat markanvändningsbeslutet för Repisvaara från turism till bostäder. Nästa steg blir ev exploateringsavtal och kommunal markanvisning. Markreserven bedöms som tillräcklig i ”närvid” men inte på längre sikt. 10 mnkr är avsatta för markinköp i budgeten fr o m 2010.

Vi noterar som glädjande att kommunstyrelsen aktivt arbetar med frågan om framförhållning i den fysiska planeringen, och vi ser detta som en nyckelfråga i det fortsatta arbetet med samhällsomvandlingen.

7. Övriga frågor

Utöver vad som kommenterats ovan så diskuterades även ett antal övriga frågor med styrelsen och nämnderna. Av dessa vill vi här lyfta fram följande:

- Hur upplever oppositionen i styrelsen och samtliga nämnder informationen angående samhällsomvandlingen?

Kommunstyrelsen och Ks au har stående informationspunkter om samhällsomvandlingen, samt att utrymme avsatts för extra Ks- och au-sammanträden vid behov. Informationsarbetet upplevs svårt att bedriva innan det är klart med avtalet med LKAB. Oppositionen som sitter i au (styrgruppen för samhällsomvandlingen) har mest information medan ersättare i au inte upplever sig tillräckligt informerade. På Ks-mötena finns heller inte utrymme för djupare information vilket gör att oppositionen upplever sig otillräckligt informerade och inte direkt delaktiga i samhällsomvandlingsarbetet. Ks ledning menar att det inte går att informera om annat än det som faktiskt finns att informera om, och innan avtalet med LKAB är klart kan inte detaljerade informationer och diskussioner föras.

Alla nämnder kommer att plockas in i arbetet ”när de ska in” utifrån samarbetsavtalet och hur den övergripande fysiska planeringen fortskrider med placeringsalternativ geografiskt för exempelvis skolor och äldreboenden.

BUoK-nämnden: Det existerar inga interna arbetsgrupper vare sig på förvaltningschefsnivå eller politikernivå där BUoK ingår för att diskutera hur nämndens verksamheter ska utformas i det nya Gällivare.

Oppositionen känner inte att de är delaktiga i någon process utöver den information man kan få som Kf-ledamot. Utvecklingschefen har dock informerat två gånger i nämnden.

Soc-nämnden: Nämnden har inte hittills varit engagerad/delaktig eller informerad. Både majoritet och opposition har samma syn på samhällsomvandlingsprocessen. För det totala arbetet med samhällsomvandlingen saknas en samlad informationsplan. Ledamöter anser det inte som tillräckligt att info läggs ut på hemsidan utan som ansvariga politiker ska man kallas till informationsmöten och delges information fortlöpande.

Till Ks au:s möte om nya äldreboendet har socn:s ordf m fl varit kallad. Däremot har inte hela nämnden informerats än.

MoB-nämnden: Ordf tycker inte informationen är bra och inte heller oppositionen är nöjd.

SoT-nämnden: Såväl oppositionen som nämnden i stort ser ett behov av bättre information samt tydlighet om vilka forum som finns där information ges.

6. Revisionens sammanfattande bedömning

Avslutningsvis bedömer vi att styrelsens och nämndernas arbete följer en i väsentliga delar ändamålsenlig struktur. Detta gäller främst den löpande verksamheten men även i viss utsträckning det mer strategiska och långsiktiga förändringsarbete kommunen har att genomföra. Vi noterar vidare som positivt att vissa åtgärder har vidtagits under året i anslutning till synpunkter vi tidigare framfört. Vi efterlyser dock ett mer aktivt agerande från styrelsen och nämnderna i flera avseenden vilket vi berört ovan, främst kopplat till den fortsatta utvecklingen av styrkortsmodellen samt till investerings- respektive upphandlingsverksamheterna . Inom ramen för vår årliga granskning kommer vi följa styrelsens och nämndernas utvecklingsarbete i bland annat dessa avseenden.

Revisorerna i Gällivare kommun

Sven-Erik Nilsson

Ann-Mari Falk

Lena Nordgren

Lennart Hagstedt

Sören Engelmark